

บทที่ 3

โครงสร้างองค์กรและลักษณะการดำเนินงาน ของโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี

การคำนวณต้นทุนกิจกรรมของโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นต้นทุนต่อผลผลิต สามารถเอื้อประโยชน์ในการบริหารงานของโรงเรียนให้การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมต้นทุนที่เกิดขึ้น รวมทั้งยังสามารถนำข้อมูลต้นทุนที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจอย่างเหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นการศึกษาด้านต้นทุนกิจกรรมในส่วนของต้นทุนในการผลิตนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รวม จำนวน 11 สาขา ดังนี้ สาขาการบัญชี สาขาการตลาดและการจัดการ สาขาการเลขานุการ สาขาคอมพิวเตอร์ สาขาเทคโนโลยียานยนต์ สาขาไฟฟ้ากำลัง สาขาสถาปัตยกรรมสาขาอิเล็กทรอนิกส์ สาขาเครื่องมือกล สาขาเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจนานาชาติ และสาขาวิชาสามัญศึกษา 1 สาขา โดยใช้ประโยชน์จากระบบงบประมาณและแผนงานประจำปี 2550 ซึ่งทุกหน่วยงานภายในโรงเรียนใช้งบประมาณตามแผนงานที่ได้จัดตั้งไว้ ซึ่งมีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้

การศึกษาแนวทางการคำนวณต้นทุนกิจกรรมของโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี จำเป็นต้องทราบข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ลักษณะการดำเนินงาน โครงสร้างองค์กร และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวกับงบประมาณซึ่งเป็นต้นทุนของโรงเรียน โดยข้อมูลดังกล่าวได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และรายงานประจำปีได้ข้อมูลดังนี้

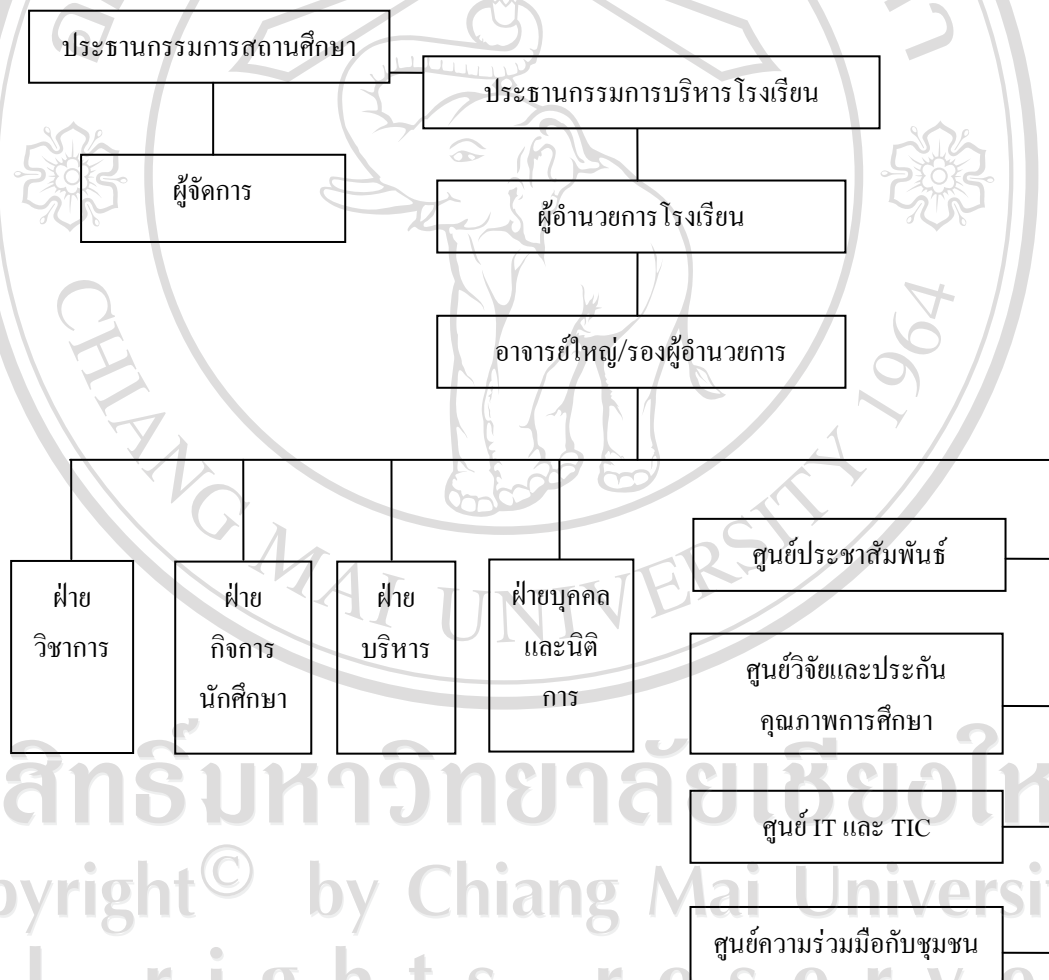
3.1 ลักษณะการดำเนินงาน

การดำเนินงานของโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี เป็นสถานศึกษาเอกชนจัดตั้งขึ้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภทอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2549 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อให้เกิดคุณภาพตามสมรรถนะอาชีพที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษา ปรัชญาการอาชีวศึกษา ภายใต้การสนับสนุนทรัพยากรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพให้มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศปัจจุบันมีนักศึกษาจำนวน 3,424 คน อาจารย์และเจ้าหน้าที่จำนวน 205 คน เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

3.2 โครงสร้างของโรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี

โรงเรียนได้จัดทำโครงสร้างการบริหารงานเพื่อแบ่งแยกหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานระดับต่าง ๆ ในแต่ละด้านรวมทั้งกำหนดอำนาจให้หน่วยงานต่าง ๆ โดยให้สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น โดยโครงสร้างการบริหารโรงเรียน ดังแสดงตามภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 โครงสร้างการบริหารโรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี(รายงานประจำปี,2550)

3.2.1 ลักษณะงานตามโครงสร้างการบริหาร

1) **อาจารย์ใหญ่และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน** ดูแลสำนักงานอาจารย์ใหญ่ ดำเนินกิจกรรมงานบริหาร โรงเรียน สำนักงานบุคคลและนิติการ ดำเนินกิจกรรมสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคลากร กำหนดลักษณะของงาน กำหนดระเบียบงานบุคลากร วางระบบการประเมินผล การปฏิบัติงานและจัดสวัสดิการต่างๆ สำนักงานการเงินและบัญชี ดำเนินกิจกรรมรับชำระค่าเล่าเรียน ออกใบเสร็จให้กับนักศึกษา ติดตามและเร่งการชำระค่าเล่าเรียน จัดทำใบสำคัญรับเงิน นำส่งฝ่ายงานบัญชีบันทึกรายรับและรายจ่าย ควบคุมงบประมาณ ตรวจสอบการรับเงินของเจ้าหน้าที่การเงิน จัดทำงบการเงินเสนอผู้บริหาร

2) **หน่วยงานบริหารงานและธุรการทั่วไป** ดูแลสำนักงานการบริหารทั่วไป ดำเนินกิจกรรมการรับหนังสือเข้า/ส่งหนังสือออก การจัดทำคำสั่ง ประกาศ งานจัดซื้อค่าวัสดุและครุภัณฑ์ งานการบริการอัตรากำลัง สำนักงานธุรการและงานทะเบียน ดำเนินกิจกรรมแสดงผลการเรียน รับรองผลการเรียน จัดทำประวัตินักศึกษา ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเก็บเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนอำนวยความสะดวกกับส่วนราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องงานอาคารสถานที่ ยานพาหนะ และซ่อมบำรุงงานโภชนาการ

3) **หน่วยงานวิชาการ** ดูแลสำนักงานวิชาการ ดำเนินกิจกรรมวางแผนและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมและบริการวิชาการ วัดผลประเมินผล งานห้องสมุด งานไปรษณีย์ ธนาคารโรงเรียน งานภาควิชา ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน การบริการวิชาการแก่ชุมชน วิจัย การให้คำปรึกษา ธนาคารข้อสอบ บำรุงศิลปวัฒนธรรม

4) **หน่วยงานกิจการนักศึกษา** ดูแลสำนักงานกิจการนักศึกษาดำเนินกิจกรรมงานกิจกรรมนักศึกษา งานกีฬา งานนักศึกษาวิชาทหาร งานทำนุศิลปะและวัฒนธรรม งานห้องพยาบาล และประกันอุบัติเหตุ ทุนการศึกษา งานหอพัก สำนักงานวินัยและความประพฤติดำเนินกิจกรรมงานที่ปรึกษาด้านวินัยและความประพฤติ งานให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาด้านต่างๆ งานพัฒนานักศึกษา งานวินัยโรงเรียน งานติดตามนักศึกษา

5) **หน่วยงานประชาสัมพันธ์** ดูแลสำนักงานประชาสัมพันธ์ ดำเนินกิจกรรมงานประชาสัมพันธ์ งานรับสมัครนักศึกษา งานพิธีกรและสื่อสิ่งพิมพ์ งานแนะแนวนักศึกษาใหม่

6) **หน่วยงานวิจัยและประกันคุณภาพ** ดูแลสำนักงานวิจัยและประกันคุณภาพ งานวางแผน งานตรวจประเมินคุณภาพ งานวิจัยและพัฒนา งาน 5 ส.

7) **หน่วยงานพัฒนาระบบสารสนเทศ** ดูแลสำนักงานพัฒนาระบบสารสนเทศ ดำเนินกิจกรรมดูแลระบบและพัฒนา Cyber Care, Graphic Design & Animation Design, System Analysis System Administration, E-School สำนักงานพัฒนาสื่อการสอนและนวัตกรรมดำเนิน

กิจกรรมออกแบบสื่อการสอน ออกแบบ Logo ให้แก่หน่วยงานภายใน จัดทำ Presentation ให้หน่วยงานภายในและภายนอก การบริการฉายสไลด์ โพรเจกต์นั้วงจรปิด บริการเครื่องเสียง เครื่องบันทึกเสียง วีดีทัศน์ และ Video Projector

8) หัวหน้าศูนย์ความร่วมมือกับชุมชน ดูแลสำนักงานวิทยุกระจายเสียง ดำเนินกิจกรรมงานวิทยุชุมชน งานบริการสังคม งานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

3.2.2 ปรัชญา วิสัยทัศน์ และ พันธกิจ ของโรงเรียน

ปรัชญา “การศึกษา คือ ชีวิต ชีวิตที่สมบูรณ์ คือ การที่มีความรู้ มีทักษะ ฝีมือ มีประสบการณ์พัฒนาความเป็นเลิศทางปัญญา และมีคุณธรรมจริยธรรมอันดีงามนำไปส่งชีวิตที่มีความมั่นคงก้าวหน้าและผาสุก”

วิสัยทัศน์ “ เป็นสถาบันชั้นนำด้านการจัดการอาชีวศึกษา เทคโนโลยี และภาษา มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณธรรม สืบสานวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น”

พันธกิจ

- 1) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- 2) ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ด้านเทคโนโลยีและภาษา
- 4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
- 5) พัฒนาคณากรสู่ความเป็นครูมืออาชีพ
- 6) พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
- 7) ร่วมมือกับชุมชนสืบสานวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.2.3 เป้าหมายของโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

วัตถุประสงค์หลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีดังนี้

- 1) ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 3) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ด้านเทคโนโลยีและภาษา
- 4) องค์กรมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- 5) บุคลากรมีความเป็นครูมืออาชีพ
- 6) มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

- 7) ได้รับความร่วมมือที่ดีจากชุมชน
- 8) ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
- 9) ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- 1) นักศึกษามีความรู้ ทักษะด้านวิชาชีพตามสาขาวิชาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี
- 2) นักศึกษาเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามในสังคม
- 3) นักศึกษามีความเป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิมนุษยชน
- 4) นักศึกษามีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย
- 5) นักศึกษาสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.4 หลักสูตรที่เปิดสอน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มี 3 ประเภทวิชา คือ

- 1) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ มี 4 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาการตลาดและการจัดการ สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- 2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม มี 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาเทคโนโลยียานยนต์ สาขาไฟฟ้ากำลัง สาขางานสถาปัตยกรรม สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ สาขางานเครื่องมือกล สาขาเตรียมวิศวกรรมศาสตร์
- 3) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจนานาชาติ มี 2 สาขา ได้แก่ สาขาการตลาดและการจัดการ สาขาคอมพิวเตอร์

3.2.5 แผนงานและโครงการของโรงเรียน

นอกจากมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่างๆ แล้วยังได้เตรียมการและตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับกิจกรรมการดำเนินงานภายนอก ซึ่งเรียกว่า “แผนงาน” ซึ่งแผนงานมีทั้งแผนงานระยะยาวและแผนงานประจำปี เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัดจึงจัดการบริหารการเงินตามแผนงานของแต่ละฝ่ายตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียน เพื่อให้เป็นระบบบัญชีที่สามารถรายงานต้นทุนต่อหน่วยผลงาน อาจมีแผนงานดังนี้

1) แผนงานบริหารโรงเรียน

แผนงานรองนโยบายและแผนงานระยะยาว

แผนงานรองการดำเนินงานบริหารทั่วไป

2) แผนงานฝ่ายวิชาการ

แผนงานรองการจัดการศึกษา

แผนงานรองงานส่งเสริมและงานบริการวิชาการ

แผนงานรองงานวางแผนและพัฒนาหลักสูตร

3) แผนงานฝ่ายกิจการนักศึกษา

แผนงานรองให้คำปรึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม

แผนงานรองทำนุบำรุงวัฒนธรรมไทย

แผนงานรองส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

4) แผนงานฝ่ายบริหารงานทั่วไป

แผนงานรองการบริหารและธุรการทั่วไป

แผนงานรองการดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ และ พัฒนาอาคาร สถานที่

5) แผนงานฝ่ายนิติบุคคลและนิติการ

แผนงานรองการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติงาน

แผนงานรองแผนการดำเนินการสรรหา บรรจุแต่งตั้ง ลาออก

6) แผนงานศูนย์ประชาสัมพันธ์

แผนงานรองการรับสมัครนักศึกษา

แผนงานรองการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

แผนงานรองการแนะแนวการศึกษา

7) แผนงานศูนย์วิจัยและประกันคุณภาพ

แผนงานรองการวิจัยในชั้นเรียน

แผนงานรองการวิจัยของหน่วยงาน

แผนงานรองการวิจัยของโรงเรียน

8) แผนงานศูนย์พัฒนาระบบสารสนเทศ

แผนงานรองการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

แผนงานรองการพัฒนาสารสนเทศ

9) แผนงานศูนย์ความร่วมมือกับชุมชน

แผนงานรองการบริการสังคม

แผนงานรองการจัดอบรมทางวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก

3.3 ระบบบัญชีของโรงเรียน

จากการศึกษาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับระบบบัญชีของโรงเรียนเป็นระบบบัญชีที่มีบัญชีแยกประเภท โดยพิจารณาค่าใช้จ่ายออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้ เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทนที่ปรึกษา ค่าสวัสดิการ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุนทางการศึกษา ค่าพัฒนาวิชาการ ค่าพัฒนางานคุณธรรมจริยธรรม ค่าใช้จ่ายฝ่ายบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายฝ่ายสนับสนุน ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาและค่าเสื่อมราคา โดยค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทได้มาจากหัวหน้าของแต่ละส่วนงานจะประมาณค่าใช้จ่ายต่างที่เกิดขึ้นในหน่วยงานของตน และจัดทำเป็นแผนงานและโครงการของหน่วยงาน ดังภาพที่ 3.2 ทำให้ระบบบัญชีแสดงชื่อบัญชีต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ในลักษณะแยกตามหน้าที่ ทำให้มองเห็นแต่ภาพรวมเท่านั้น ไม่สามารถมองเห็นภาพของข้อมูลผลตอบแทนและต้นทุนของแต่ละสาขาวิชาได้ การคิดค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาจะจำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระดับภาควิชาโดยไม่รวมถึงต้นทุน และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นของหน่วยงานสนับสนุนในโรงเรียน ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพทางด้านต้นทุนและพัฒนากิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ลดความสูญเปล่าหรือกิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่า นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ ว่าควรขยายหรือปิด สำหรับการเรียนการสอนสาขาวิชาใด ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะนำแนวทางการประยุกต์ใช้ต้นทุนกิจกรรมมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี

ภาพที่ 3.2 แผนภาพแผนงานของแต่ละฝ่ายตามโครงสร้างการบริหารโรงเรียน

